



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 257/06-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. augusta 2006 predbežne prerokoval sťažnosť T. P., toho času vo výkone trestu odňatia slobody, zastúpeného advokátom JUDr. M. V., Č., namietajúcu porušenie jeho práva na spravodlivé konanie upraveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresného súdu Čadca sp. zn. 3 Nt 12/2003 zo 6. apríla 2005 a postupom a uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2 Tos 138/2005 z 31. augusta 2005, a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť T. P. o d m i e t a .

### **O d ô v o d n e n i e :**

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. apríla 2006 doručená sťažnosť T. P., toho času vo výkone trestu odňatia slobody (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. V., Č., v ktorej namieta porušenie svojho práva na spravodlivé konanie upraveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) postupom a uznesením Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 Nt 12/2003 zo 6. apríla 2005, ktorým bol zamietnutý

návrh sťažovateľa na obnovu konania a postupom a uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Tos 138/2005 z 31. augusta 2005, ktorým bola odmietnutá sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 3 Nt 12/2003 zo 6. apríla 2005.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 146/00 z 29. októbra 2001 uznaný za vinného zo spáchania trestných činov podľa § 234 ods. 1, § 238 ods. 1 a § 247 ods. 1 a 4 Trestného zákona a bol mu uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere osem rokov so zaradením do III. nápravno-výchovnej skupiny.

Sťažovateľ podal 4. júla 2003 okresnému súdu návrh na povolenie obnovy konania vo vzťahu k svojmu odsúdeniu pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Trestného zákona *„nakoľko bol po právoplatnosti vyššie uvedeného rozsudku zistený nový svedok P. M., ktorý mal potvrdiť skutočnosť, že v čase, keď mal byť trestný čin lúpeže spáchaný, som mu pomáhal vymieňať koleso na aute“*. Ďalšou novou skutočnosťou mala byť podľa tvrdenia sťažovateľa výpoveď poškodeného R. P., ktorý mal na verejnom pojednávaní pred okresným súdom 16. februára 2005 vypovedať, že *„nemôže na 100 % tvrdiť, že som ho prepadol ja ...“*. Za dôležité považoval v súvislosti s konaním o povolení obnovy konania sťažovateľ vypočuť aj svedka Š. S..

Okresný súd označeným uznesením návrh sťažovateľa na obnovu konania zamietol. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú označeným uznesením krajský súd zamietol. Podľa názoru sťažovateľa postupom okresného súdu a tiež postupom krajského súdu došlo k porušeniu základných práv, *„a to práva na súdnu ochranu, ktoré vyplýva z Ústavy Slovenskej republiky a tiež právo na spravodlivé súdne konanie, ktoré vyplýva z Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“*. Porušenie týchto práv svojich vidí sťažovateľ v tom, že *„o mojom návrhu na povolenie obnovy konania rozhodoval ten istý sudca, ktorý ma odsúdil v pôvodnom konaní, teda nemožno hovoriť o nestrannom sudcovi a tiež v tom, že o mojej sťažnosti proti uzneseniu súdu prvého stupňa, o ktorej rozhodoval krajský súd, bolo rozhodované na neverejnom zasadnutí, čím mi bola odňatá možnosť konať pred súdom“*. Sťažovateľ v sťažnosti tiež poukazuje na to, že

v pôvodnom konaní nebola nepochybné preukázaná jeho vina a nebola rešpektovaná zásada „in dubio pro reo“.

Na tomto základe sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vo veci jeho sťažnosti vydal tento nález:

*„Okresný súd v Čadci v konaní sp. zn. 3 Nt 12/2003 a Krajský súd v Žiline v konaní sp. zn. 2 Tos 138/2005 porušil základné právo T. P. podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.*

*Uznesenie Okresného súdu v Čadci 3 Nt 12/2003 zo 6. 4. 2005 a uznesenie Krajského súdu v Žiline 2 Tos 138/2005 z 31. 8. 2005 sa zrušujú.*

*Okresnému súdu v Čadci sa vec vracia na ďalšie konanie.“*

V záujme objektívneho posúdenia odôvodnenosti sťažnosti sťažovateľa si ústavný súd ešte pred predbežným prerokovaním vyžiadal stanovisko predsedu krajského súdu k sťažnosti sťažovateľa. Predseda krajského súdu predložil ústavnému súdu vyjadrenie predsedníčky príslušného senátu, v ktorom sa okrem iného uvádza:

*„... Námietky sťažovateľa v ústavnej sťažnosti sú v podstate opakovaním dôvodov uvedených tak v návrhu na povolenie obnovy konania ako aj v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu, ktorým bol zamietnutý jeho návrh na povolenie obnovy konania, ktorými sa krajský súd zaoberal a ktoré neakceptoval. V konaní Krajského súdu v Žiline, ani Okresného súdu v Čadci podľa názoru senátu krajského súdu konajúceho vo veci nedošlo k žiadnemu zásahu do ústavne zaručených práv sťažovateľa, keď s námietkami uvedenými v ústavnej sťažnosti sa oba konajúce súdy vysporiadali v priebehu konania ako aj v odôvodnení rozhodnutí vyššie citovaných.*

*Pokiaľ sťažovateľ vidí porušenie ústavou zaručených práv v tom, že o návrhu na povolenie obnovy konania rozhodoval ten istý sudca JUDr. M. G., ktorý ho odsúdil v pôvodnom konaní, a teda nemožno hovoriť o nestrannom sudcovi, táto námietka nemá opodstatnenie z týchto dôvodov:*

*Návrh T. P. na povolenie obnovy konania bol podaný dňa 4. 7. 2003, vo veci právoplatne rozhodol Krajský súd v Žiline uznesením z 31. augusta 2005 pod sp. zn. 2 Tos 138/2005. Okresný súd ako aj krajský súd konali za účinnosti Trestného poriadku*

č. 141/1961 Zb., ktorý nevyklučoval, aby o návrhu na povolenie obnovy konania rozhodoval ten istý samosudca, resp. senát. Príslušnosť súdu na rozhodovanie o obnove konania bola upravená až Zákonom č. 301/2005 Z. z., účinným od 1. januára 2006 v § 397 citovaného Trestného poriadku.

Pokiaľ sťažovateľ ďalej vidí porušenie ústavou zaručených práv v tom, že Krajský súd v Žiline konal o jeho sťažnosti proti uzneseniu súdu prvého stupňa na neverejnom zasadnutí, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, tak námietka taktiež nie je dôvodná. Krajský súd v Žiline o sťažnosti T. P. proti uzneseniu okresného súdu, ktorým bola žiadosť odsúdeného o povolenie obnovy konania zamietnutá, konal v súlade s § 240 a nasl. Trestného poriadku č. 141/1961 Zb. na neverejnom zasadnutí za účasti členov senátu a zapisovateľa a teda nedošlo k žiadnemu porušeniu práv odsúdeného T. P., ani porušeniu zásady rovnosti strán v konaní pred súdom vyjadrenej v čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky...

Meritórne rozhodnutie v trestnej veci T. P. o opravnom, druhostupňovom konaní Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 2 Tos 138/2005 bolo podmienené zákonnosťou konania, ktoré napadnutému uzneseniu Okresného súdu v Čadci, sp. zn. 3 Nt 12/2003 zo 6. apríla 2005 predchádzalo. Krajský súd teda v zmysle § 147 ods. 1 písm. a) Tr. por. č. 141/1961 Zb. skúmal zákonnosť a odôvodnenosť jednak všetkých výrokov napadnutého uznesenia a jednak konania, ktoré mu predchádzalo. Krajský súd teda v rámci tohto tzv. revízneho princípu preveril po právnej stránke, či v celom konaní, v priebehu ktorého sa vytvárali podklady pre napadnuté uznesenie nedošlo k porušeniu Trestného zákona alebo Trestného poriadku. Porušenie ustanovení, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby, zistené neboli. “

Následne ústavný súd zaslal kópiu vyjadrenia predsedníčky senátu na vedomie a prípadné vyjadrenie právneho zástupcovi sťažovateľa. Právny zástupca sťažovateľa doručil svoje vyjadrenie ústavnému súdu 7. júla 2006, v ktorom okrem iného argumentoval prednosťou medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách pred zákonmi a v tejto súvislosti uviedol:

„...O tom, že príslušné ustanovenia upravujúce konanie o návrhu na povolenie obnovy konania neboli v súlade s článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

*a základných slobôd, ktorý bol vyhlásený pod č. 209/1992 Zb. svedčí aj skutočnosť, že podľa ustanovenia § 397 ods. 2 zák. č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnkov (Trestný poriadok) o návrhu na povolenie obnovy konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozhodnutím súdu, rozhoduje iný samosudca alebo iný senát súdu, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni. Práve táto zásada zaručuje neustrannosť sudcu, ktorý bude rozhodovať o návrhu na povolenie obnovy konania a nie, ako tomu bolo do 31. 12. 2005, keď o návrhu na povolenie obnovy konania rozhodoval ten istý sudca, ktorý rozhodoval v pôvodnom konaní. Podobne je to aj s právom obvineného na verejné prejednanie veci.*

*Za takejto dôkaznej situácie nemožno považovať za zachované právo odsúdeného T. P. na spravodlivý proces ...“.*

## II.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z citovaného vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu je tiež posúdiť, či tento nie je zjavne neopodstatnený. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré

označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Z obsahu čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00 *mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne

neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

1. Čo sa týka namietaného porušenia práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru postupom a označeným uznesením okresného súdu, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa konštatoval, že v zmysle príslušných ustanovení Trestného poriadku bol o odvolaní sťažovateľa oprávnený rozhodnúť krajský súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu, a preto v tejto časti ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru postupom a označeným uznesením krajského súdu, bolo úlohou ústavného súdu, opierajúc sa o svoju vyššie citovanú judikatúru, pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa posúdiť, či boli skutkové a právne závery, o ktoré krajský súd oprel napadnuté uznesenie, zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a teda z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neakceptovateľné.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu, priloženej dokumentácie a s prihliadnutím na predložené vyjadrenie predsedníčky senátu i vyjadrenie právneho zástupcu sťažovateľa k nemu dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu sp. zn. 2 Tos 138/05 z 31. augusta 2005 je riadne odôvodnené, nie je arbitrárne, pričom skutkové a právne závery, o ktoré krajský súd oprel napadnuté uznesenie, sú z ústavného hľadiska udržateľné a akceptovateľné, a preto ním nemohlo dôjsť k porušeniu práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Na základe tohto záveru ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie jeho ústavou chránených základných práv z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Nad rámec odôvodnenia tohto rozhodnutia považoval ústavný súd za potrebné uviesť, že nová právna úprava podľa § 397 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. nadobudla účinnosť až od 1. januára 2006. O návrhu na povolenie obnovy konania, ktoré sa skončilo

právoplatným rozhodnutím súdu, rozhoduje podľa tejto právnej úpravy iný samosudca alebo iný senát súdu, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni, čím sa nesporne zvyšujú záruky práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. augusta 2006